

ข่าวประชาสัมพันธ์

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาครอบคลุมมิติที่หลากหลาย ตั้งแต่การวางแผนนโยบาย การบริหารจัดการ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การบริหารงบประมาณและบุคลากร การดูแลนักเรียน ไปจนถึงการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และการเป็นสถาบันการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนและสังคม โดยอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการศึกษาแห่งชาติเป็นสำคัญ มีกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

กฎหมายแม่บทที่วางกรอบใหญ่ของการจัดการศึกษาของประเทศ สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่หลักๆ

- การบริหารจัดการศึกษา ๔ ด้าน (มาตรา ๓๙) ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป
 - ด้านวิชาการ: การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและบริบทของชุมชนท้องถิ่น, การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ, การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองของผู้เรียน, การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (มาตรา ๑๕, ๒๔-๓๐)
 - ด้านงบประมาณ: การจัดตั้งงบประมาณ และรับผิดชอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา
 - ด้านการบริหารงานบุคคล: การควบคุมดูแลการบริหารงานบุคคล การพิจารณาความดีความชอบ การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร
 - ด้านการบริหารทั่วไป: การวางระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ, การกำกับ ติดตาม ประเมินผลตามแผนงานโครงการ
- การจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (มาตรา ๔๘-๕๐) เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
- การเป็นนิติบุคคลและผู้แทนของนิติบุคคล: สถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลจะมีผู้อำนวยการเป็นผู้แทนของนิติบุคคล (ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง)
- การดูแล ปกครอง บำรุงรักษาทรัพย์สิน: รวมไปถึงการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินที่ผู้ถือให้ (มาตรา ๕๙)
- การพัฒนาบุคลากร นักเรียนด้านเทคโนโลยี: ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (มาตรา ๖๕-๖๖)
- เป็นต้น
-

๒. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖

กฎหมายกำหนดโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา

- ผู้บริหารสถานศึกษา (มาตรา ๓๙) มีอำนาจหน้าที่ในการวิเคราะห์จัดทำนโยบายและแผนของสถานศึกษา, วางระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ, เสนอขอจัดตั้งเงินอุดหนุนทั่วไป, แต่งตั้งอัตรการและคณะทำงานต่างๆ
- คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (มาตรา ๓๘, ๔๐): มีบทบาทในการร่วมกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี, ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงาน, มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด
- เป็นต้น

๓. พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาภาคบังคับ เช่น การผ่อนผันการส่งเด็กเข้าเรียน การเป็นเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ และการจัดการศึกษาสำหรับเด็กบกพร่อง พิการ หรือด้อยโอกาส

๔. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น พ.ศ. ๒๕๔๗

กฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๙ (ซึ่งกำหนดเรื่องอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา) โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการในการแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด มีประเด็นสำคัญดังนี้

๑. **การแบ่งส่วนราชการ:** กำหนดให้สถานศึกษาสามารถแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็นหน่วยงานต่างๆ ได้ตามความเหมาะสมและขนาดของสถานศึกษา โดยทั่วไปมักจะแบ่งออกเป็นกลุ่มงานหรือฝ่ายงานต่างๆ เพื่อรองรับภารกิจหลัก ๔ ด้านของการบริหารจัดการศึกษา ได้แก่
 - **กลุ่มงาน/ฝ่ายบริหารวิชาการ** รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา
 - **กลุ่มงาน/ฝ่ายบริหารงบประมาณ** รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนงบประมาณ การบริหารการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของสถานศึกษา
 - **กลุ่มงาน/ฝ่ายบริหารงานบุคคล** รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาบรรจุ แต่งตั้ง การพัฒนาบุคลากร การประเมินผลการปฏิบัติงาน
 - **กลุ่มงาน/ฝ่ายบริหารทั่วไป** รับผิดชอบงานธุรการ สารบรรณ อาคารสถานที่ ยานพาหนะ ประชาสัมพันธ์ งานนักเรียน งานอนามัยโรงเรียน และงานอื่นๆ ที่ไม่เข้าข่าย ๓ กลุ่มงานแรก

๒. หลักเกณฑ์การพิจารณาแบ่งส่วนราชการ การแบ่งส่วนราชการจะต้องคำนึงถึง

- ขนาดของสถานศึกษา จำนวนนักเรียน จำนวนครูและบุคลากร
- ความซับซ้อนของภารกิจ ลักษณะและประเภทของการจัดการศึกษา (เช่น โรงเรียนขยายโอกาส โรงเรียนเฉพาะทาง)
- บริบทและความจำเป็นของพื้นที่ สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของชุมชน
- ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างคล่องตัวและเกิดประโยชน์สูงสุด

๓. อำนาจในการแบ่งส่วนราชการ:

- ผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการ) มีอำนาจในการเสนอโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายใน และเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทสำคัญในการให้ความเห็นชอบโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในที่ผู้บริหารเสนอ เพื่อให้การบริหารงานมีความโปร่งใสและได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบและกฎกระทรวงจำนวนมากที่ออกมาเพื่อกำหนดรายละเอียดและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาให้ปฏิบัติตามกฎหมายหลัก เช่น

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การกระจายอำนาจด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังสถานศึกษา
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ และ กฎกระทรวงว่าด้วยความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางในการดูแลความประพฤติและวินัยของนักเรียน
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียนนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อกำหนดบทบาทของบุคลากรในสถานศึกษาในการส่งเสริมความประพฤติ
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดเวลาทำงานและวันหยุดราชการของสถานศึกษา
- เป็นต้น